

**AMATÖR KEMAN EĞİTİMİNİ DESTEKLEYİCİ TEORİ VE
SOLFEJ EĞİTİMİ “CAKA (CİHAT AŞKIN VE KÜÇÜK
ARKADAŞLARI) MODELİ” “AFYON CAKA ÖRNEĞİ” (*)**

**Theory and Solfege Education Supporting Amateur Violin
Education "CALF (Cihat Askin and Little Friends) Model"
“Afyon CALF Sample”**

DOI NO: 10.5578/amrj.67041

Filiz YILDIZ¹

Özet

Bu çalışma; müzik kültürü oluşturma odaklı teori ve solfej derslerine yönelik bir model önerisinde bulunmaktadır. Model; çalgı eğitiminin niteliğini ve verimliliğini artıracak düşünceyle hazırlanmıştır.

Modelde; öğrencinin duyuşsal, devinişsel, bilişsel ve sezışsel davranışlarını geliştirmelerine yönelik çalışmaların ortaya konulması hedeflenmiştir. Öğrencinin aldığı çalgı eğitimi ve teori solfej dersleri arasında dolayısı ile günlük yaşantısı ile bağ kurabilmesi modelin felsefesini oluşturmaktadır. Ayrıca bu çalışma amatör müzik eğitiminin teori ve solfej dersleriyle desteklendiğinde daha başarılı ve etkili bir gelişim sürecine dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

Türkiye'nin en önemli çalgı eğitimi projelerinden biri olan CAKA (Cihat Aşkın ve Küçük Arkadaşları) keman eğitimi projesi özelinde yapılmış olan betimsel ve nitel olan çalışmada uzman desteği için yapılandırılmış görüşme yapılarak ve veriler nitel çözümleme tekniklerine göre analiz edilerek yorumlanmıştır. Çalışmanın amatör keman eğitimi sürecine bu eğitimi destekleyici derslerin planlanmasına yönelik proje ve araştırmalara kaynak teşkil edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Amatör Keman Eğitimi, Teori, Solfej, CAKA.

Abstract

In this study, a model, which aims to create a music culture towards theory and solfeggio lessons, is suggested. The model was prepared with a thought to increase the quality and efficiency of instrument education.

¹ Öğr. Elm., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, filizyldz88@gmail.com

*Bu makale 10-12.05.2018 tarihleri arasında Kütahya'da düzenlenen “Müzik Teorileri” konulu IX. Hisarlı Ahmet Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

In this model, it is aimed to develop the sensorial, psychomotor, cognitive and intuitional abilities of the student. It is the philosophy of the model of the connection between the instrumental education and the theory solfege lessons of the learners and daily life. Moreover, this study reveals that when amateur music education is supported by theory and solfege lessons, it becomes a more successful and effective development process.

CALF (Cihat Aşkın and Little Friends), one of the most important instrument education projects of Turkey, is interpreted by structured interview for expert support in the descriptive and qualitative work to be done in the violin education project and analyzing it according to the qualitative analysis techniques. It is thought to constitute a source to the projects and researches to the duration of violin education towards planning supporting lessons.

Keywords: *Amateur Violin Education, Theory, Solfege, CALF.*

GİRİŞ

Bireyin gelişiminde, kültürlenme ve kültürleşmesinde eğitiminin rolü önemlidir. Birey, gelenek ve görenekler yardımıyla informal bir gelişim içindeyken, okul yardımıyla düzenli ve planlı bir gelişimin içerisine girer. Toplumca genel kabul görmüş değerlerin, bilgi ve becerilerin bireyden bireye, toplumdaki topluma aktarılmasında da eğitim önemli bir etkidir.

“Eğitim, kişinin topluma yararlı olabilecek nitelikte yetiştirilmesini sağlar. Bu her ulusun vazgeçemeyeceği ortak özelliktir. Ancak eğitim sözcük olarak bir bütünü belirler. Ayrıntıya girildiğinde, kişinin sanatsal, sosyal, kültürel ve bilimsel yönden gelişimi söz konusu olur” (Acay, 1999: 5; Akt: Türkmen, 2010: 961).

Birçok ulusun müzik eğitimi programlarına bakıldığında dokuz başlıkta standartlaştırıldığı ve müzik standartlarının dokuz başlıkta ifade edildiği görülür.

1. Müzik repertuarının çeşitli ürünlerini tek başına veya birlikte seslendirmek,

2. Bir enstrümanı tek başına veya birlikte çalabilmek,

3. Ezgi doğaçlamaları, çeşitlemeleri ve eşlikleri yapabilmek,

4. Müziği bestelemek ve belirtilen kurallar dahilinde düzenleyebilmek

5. Müziği okuyup yazabilmek

6. Müziği dinlemek, analiz etmek ve tanımlayabilmek

7. Müziği ve müzik performanslarını değerlendirebilmek

8. Müziğin diğer sanatlarla ve sanat dışındaki disiplinlerle olan ilişkilerini anlayabilmek

9. Müziğin tarih ve kültürle olan bağlantısını anlayabilmek (Walker, 2007).

Müziğin kültürün önemli bir dalı olduğu bilinmektedir ve müzik kültürüne sahip olmayan bir topluma da rastlamak mümkün değildir. “Yalın ve özlü anlamıyla müzik eğitimi; bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışları kazandırma, bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecidir” (Uçan, 1994: 30).

Müzik Eğitiminin Üç Ana Türü

Türkiye’de müzik eğitimi; genel müzik eğitimi, mesleki/profesyonel müzik eğitimi ve amatör/özengen müzik eğitimi olmak üzere üç alanda incelenir. Genel müzik eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim ve liselerde verilen, bilgi ve yetenek düzeyi ne olursa olsun her öğrenciye yönelik bir eğitimidir. Mesleki/profesyonel müzik eğitimi, müziği meslek olarak seçen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, genellikle örgün eğitim kurumlarında gerçekleşmektedir. Amatör/özengen müzik eğitimi ise, müziğe ilgi duyan ve müziğin belli bir dalıyla amatörece ilgilenen bireylere yönelik bir eğitimidir.

Amatör Müzik Eğitimi

Amatör müzik eğitimi, müziğin belli bir dalına amatörece ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak, geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Amatör müzik eğitiminde, müziği izleyip dinleyerek kullanan bireyler yerine, müziği yalnızca zevke dönüştüren amatör müzikçiler yetiştirmeye yönelik bir yol izlenir (Uçan, 2005: 31-32). Ülkemizde genel ve mesleki müzik eğitiminin yanında giderek önem kazanan amatör müzik eğitimi, genellikle özel müzik evleri ve müzik dershaneleri yoluyla yürütülmektedir. Değişik müzik türlerinin ve çalgıların eğitiminin verildiği bu müzik evleri vb. kurumlar yoluyla ülkemiz müzik eğitimine önemli bir katkı sağlanmaktadır (Özdek, 2006: 9). Ayrıca özel dersler, okullarda yapılan etkinlikler, halk eğitim merkezlerinde yürütülen dersler, konserler, şenlikler, festivaller vb. etkinliklerle amatör müzik eğitimine katkı sağlanmaktadır.

Say (2005: 32); “Gelişkin ülkelerde amatör müzikçiler, toplumda müziği yaygın biçimde var eden “gövde” kabul edilir” diyerek, gelişmiş ülkelerde amatör müzik eğitimine verilen öneme vurgu yapmaktadır.

Türkmen, “Çocuğun Bireysel, Toplumsal ve Kültürel Gelişiminde Amatör Müzik Eğitiminin Yeri, Problemleri ve Çözüm Önerileri” adlı makalesinde, amatör müzik eğitiminin gerekliliği ile ilgili olarak şunları söylemektedir:

- “Birey sanatı algılayabilmelidir,
- Toplumun her kesiminin sanata ve müziğe olan ilgilerini artıracak en önemli araçlardan biri amatör müzik eğitiminin yaygınlaştırılmasıdır,
- Amatör müzik eğitimiyle birey, farklı toplumları ve kültürleri tanıma imkânı elde eder,
- Amatör müzikçiler toplum için gerekli olan kültürel yaratıların üretiminde besleyici bir rol üstlenirler,
- Bireyin estetik yönü gelişir.
- Amatör müzik eğitimi alan birey, popüler kültürün eseri olmayacak, tek tip müzik dinlemeyecek, müzik türleri arasında nitelikli olanı tercih edecektir,
- Birçok amatör müzisyenin profesyonelliğe geçtiği bilinmektedir. Amatör müzik eğitimi profesyonel müzik eğitimini besleyecektir,
- Amatör müzik eğitimi ile birey, kültürün, sanatın ve müziğin bireysel, toplumsal ve kültürel yaşamındaki yeri ve önemini fark edecek, sanat ortamlarında bulunmak, sanat aktivitelerine katılmak isteyecektir,
- Amatör müzik eğitimi alan birey, özellikle de çocuk, boş zamanlarını daha etkili ve verimli kullanacaktır,
- Amatör müzik eğitimi alan birey, yaşantısında karşılaştığı stres, kaygı, başarısızlık, sağlık vb. sorunları aşmada müziği bir yardımcı olarak kullanabilecektir” (2010: 964).

Türkmen’in de dile getirdiği gibi amatör müzik eğitiminin bireye olduğu kadar, topluma ve kültüre de katkısı çoktur. Bunun için amatör müzik eğitimi desteklenmelidir.

Mithat Fenmen konuyla ilgili olarak şöyle söylemektedir: “Amatör müzikçi sayısını artırmak için tüm dünya ülkeleri çaba harcamaktadır. Sanat alanındaki yeni ataklar için amatörler büyük gereksinim vardır. Büyük sanat ordusunun erlerini onlar oluşturur. Bir ulusun sanat düzeyi onlarla ölçülür. Bu konu üzerinde durmak ve sanatçı yetiştiren kurumlar yanında amatörlerin de yetişmesini sağlamak amaçlarımızdan biri olmalıdır” (Say, 1993: 82).

Fenmen’e göre; bir ülkenin müziğinin gelişmesinde amatör müzik eğitiminin önemli bir rolü vardır. Amatörlük ciddiye düşmanı değildir, kayıtsızlık ve disiplinsizlikle ilgisi yoktur.

“Bir ülkenin müziği hiç kuşkusuz ki profesyonel müzikçilerin ellerinde yaşam bulur ve gelişir. Ama amatörlerin katkısını da küçükmeyelim. Toplumun sanat yaşamında profesyoneller kadar amatörler de önemlidir!”

Ülkemizde amatörler'e yönelik eğitimler daha çok özel kurumlar, müzik evleri, bireysel hizmetler veya özel okullarda verilen derslerle yürütülmektedir.

Amatör müzik eğitimi, öğrencilerin ilgi, istek ve eğilimleri doğrultusunda mesleki müzik eğitimine giden yolun ilk başmağını oluşturabilir. Bu nedenle oldukça önemli bir yere sahiptir. Ayrıca bir çalgı eğitimi alan bireylerin daha kendine güvenli, disiplinli ve toplumsal yaşama kolay uyum sağlayabilen bireyler oldukları söylenmektedir.

Bu durum amatör müzik eğitiminin genel müzik eğitimi içerisindeki önemini arttırmakta, daha sistematik ve düzenli etkili bir eğitimin verilmesi için gerekli koşulların sağlanması gerekmektedir.

Amatör müzik eğitiminin ülkemizdeki profesyonel müzik eğitimine kaynak teşkil ettiği, genel müzik eğitiminin niteliğini artırdığı bilinmektedir. Tek bir alanda uzmanlaşmayı hedefleyen profesyonel müzik ve çalgı eğitiminden farklı olarak bu müzik eğitimi boyutunda ortak bir dil ve kültür oluşturma önemli amaçlar arasında gösterilir.

CAKA keman eğitimini destekleyici teori solfej programı modelinde belli bir program ve plan dahilinde eğitim yürütülmekte, yapılan çalışmalar öğrencilerin her adımda bir sonraki adımın ne olacağını kestirerek ve buna hazırlanarak daha nitelikli gerçekleşmesi sağlanmaktadır.

Amatör çalgı eğitiminde ilkeler öğrencinin hazır bulunuşluğuna göre belirlenir. Öğretmen, öğrencisini tanımalı, öğreteceği konuları, açıklayabilmeli, yaparak göstermeli ve öğretmelidir. Öğrenciyi iyi tanımak ve kendisine en uygun olan yöntem ve stratejiyi uygulamak önemlidir. El becerisi iyi olan öğrenci ile işitme becerisi iyi olan öğrencinin alacağı eğitim ve uygulanacak strateji farklı olmak durumundadır.

Geliştirilen model ile bu sürece katkı sağlanması amaç edinilmiştir. Bu nedenle; program konu merkezli tasarlanmıştır. "Eğitim uygulamalarında en yaygın kullanılan bir tasarım şeklidir. Programın her bir ögesi bir bütün olarak algılanmaktadır" (Demirel, 2011).

Amatör müzik eğitiminde bir alana yönelik eğitim verilir, çeşitli bilgi ve beceriler öğretilirken o alana özgü öğrenme alanları tespit edilmeli ve bu alanlar beslenerek öğrencinin yetiştirilmesinde eksik bir yan boşluk kalmaması sağlanmalıdır.

Müzik Eğitiminde Öğrenme Alanları

Türk Milli Eğitim Sistemi içerisinde müzik dersi öğretim programı 2006 yılında yapılan değişiklikle öğrenci merkezli bir yapıya kavuşturulmaya çalışılmıştır. Bu programda müzik öğretim programının temel felsefesi, genel amaçları, temel beceriler vb. konulara yer verilmiş, öğretim programının uygulanmasında dikkat edilecek hususlar üzerinde durulmuş ve öğrenme alanları belirlenmiştir. Bu program çerçevesinde belirlenen öğrenme alanları, dinleme-söyleme-çalma, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık ve müzik kültürüdür (M.E.B., http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar 2017).

1) Dinleme-Söyleme-Çalma: “Müzik eserlerinin dinletilmesi ve çalma ya da söyleme yoluyla seslendirilmesine yönelik bilgi ve becerilerin kazandırılması çalışmalarını kapsamaktadır” (Türkmen, 2017: 20).

2) Müziksel Algı ve Bilgilenme: “Müzik bilgilerini ve müziği oluşturan, yükseklik gürlük, süre ve tını gibi öğelerle ilgili teorik bilgi ve becerilerle, işitme çalışmalarını kapsamaktadır” (Türkmen, 2017: 25).

3) Müziksel Yaratıcılık: “Müziği oluşturan öğelerin bilinçli bir şekilde kullanılarak, eserlerin yapılarını tanıma ve eserler üzerinde yaratıcılık veya yeniden üretme gibi çalışmaları kapsamaktadır” (Türkmen, 2017: 28).

4) Müzik Kültürü: “Öğrenme alanları arasında ihmal edilmemesi gereken ve her derste birkaç dakika ayrılması gereken bir alan olarak nitelendirilmektedir” (Türkmen, 2017: 32).

Bu alan öğrencilerin hem kendi kültürlerinin müziğinin tanıttığı hem de başka kültürlerin örnekleriyle tanıştırdıkları bir içeriğe sahip olacak şekilde müzik derslerinde yer almaktadır.

Tablo 1. Öğrenme Alanları (Özetle)

DİNLEME-SÖYLEME ÇALMA	MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME	MÜZİKTE YARATICILIK	MÜZİK KÜLTÜRÜ
*Ses *Şarkı Söyleme (bireysel-koro) *Çalgı Çalma *Belirli Gün ve Haftalar *Atatürk Şarkıları *İstiklâl Marşı *Solfej *İki Seslilik *Türk Müziğinde Çok Seslilik *Çalgı Toplulukları Oluşturma *Türk Dünyası Şarkıları *Bireysel Müzik Arşivi	*Temel Müzik Teorisi (Temel Müzik Bilgileri-Aralklar-Tonalite-Modalite) *Prozodi *Dikte-Kulak Eğitimi(Sesleri Ayırt Etme *Ergenlik ve Müzik	*Oyun Üretme *Ritim Üretme *Hareket Üretme *Öyküleri Canlandırma *Müziği Anlatabilme *Dans Üretme *Ezgi Üretme (Besteleme) *Ezgiye Ritmik Eşlik Üretme *Ezgiye Ezgi Üretme	*İstiklâl Marşı *Çevre ve Müzik *Atatürk ve Müzik *Farklı Müzik Türleri *Çalgı Bilgisi *Çevre Halk Oyunları *Müzik Arşivi *Teknoloji ve Müzik *Marşlar *Geleneksel THM *Geleneksel TSM *Halk Türküleri ve Öyküleri *Popüler Müzikler *Uluslar arası Müzik Türleri

(M.E.B. https://can.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017)

Eğitim planlanması gereken bir süreçtir.

Bir müzik eğitimcisi yetiştirilme sürecinde ve Milli Eğitim müzik derslerinde bu 4 öğrenme alanı müzik eğitiminin her yanını ele alan bir yapının oluşmasına katkıda bulunmaktadır. CAKA Teori Solfej eğitimi içeriğinin bu 4 öğrenme alanı ile uyumlu olması hedeflenmektedir. Elbette her bir alt başlık olmasa bile bu başlıkların hemen hemen tamamı süreç içerisinde önemsenmektedir.

CAKA (Cihat Aşkın ve Küçük Arkadaşları)

Türkiye'nin önde gelen keman virtüözlerinden Cihat Aşkın'ın keman çalmayı özendirmek ve yaygınlaştırmak, aynı zamanda da yetenekli genç kemancıların keşfedilerek uluslararası alanda kariyer imkânlarına yönlendirilmesini amaç edinen keman eğitim projesidir. Türk keman eğitimi ekolü oluşturma sürecinde önemli bir rol üstlendiği düşünülen proje ülkemizde 2001 yılında başlamış olup bugün ülkemizin on bir ilinde (Ankara, Kayseri, İstanbul Beşiktaş, İstanbul Küçükçekmece, İstanbul Ataşehir, Bursa, Balıkesir, Bolu,

Çanakkale, İzmir, Manisa ve Trabzon) eğitim faaliyetlerine devam etmektedir.

CAKA'da dersler kur sistemine göre işlenir. Bir kur üç aydır. Öğrenciler bireysel veya grup olarak derse girer. Orkestra, müzik teorisi, kulak ve solfej eğitimi toplu olarak haftada bir kez yapılır. Derse devamsızlık kabul edilmez. Geçerli bir neden varsa; mutlaka dersin telafisi yapılır, yoksa; öğrenci derse gelmiş sayılır ve telafisi yapılmaz. Aileler derse katılabilir. Hatta teşvik edilir. Yaş sınırı yoktur. Ailecek (baba-çocuk, anne-çocuk...) ders alınabilir.

Her kurun 11. haftasında ülkemizin seçkin keman eğitimcilerinden ve aynı zamanda başka bir CAKA şubesinde görevli keman eğitimcileri ile rotasyon masterclasslar yapılır. 12. Haftada ise CAKA öğrencileri konser verir. 12. ayın (4. Dönemin) sonunda yılsonu konseri verilir. Bu konserde öğrenciler orkestra olarak konser verirler.

Cihat Aşkın altı ayda veya yılda bir tüm CAKA öğrencilerini tek tek dinler ve yönlendirir.

Afyon CAKA

2013 yılında Uğur Türkmen'in şube başkanlığında ve Filiz Yıldız'ın eğitimliğinde 16 öğrenci ile ilk derslerini vermeye başlamıştır. Giderek büyüyen CAKA'da Sevgi Taş, Gonca Görsev ve Gonca Yerlikaya da eğitimlik yapmıştır. 2018 yılı itibarıyla 36 öğrencisi bulunan Afyon CAKA'nın eğitimliğini Uğur Türkmen, Filiz Yıldız ve Gülşah Tazegül sürdürmektedir.

CAKA kapsamında eğitim alan her birey, aldığı eğitimle sadece kendi gelişim ve değişimine yön vermez, diğer bireyleri de etkileyerek toplumsal değişim sürecinin içinde yer alır. CAKA bu süreçte amatör müzik eğitiminin üstlendiği işlevleri (görevleri) yürütmektedir.

Uçan (1994: 13) müziğin bireysel, toplumsal ve kültürel işlevlerini şöyle açıklar:

“Müziğin bireysel işlevleri, bireyin dengeli ve doyumlu, sağlıklı ve başarılı, duyarlı ve mutlu olması için bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapıları üzerinde olumlu izler bırakan müziksel uyarılma ve tepkide bulunma biçimlerini kapsar. Müziğin toplumsal işlevleri, bireyler, bireyler ile toplum, toplumsal kesimler ve toplumlar arasında tanışma, anlaşma, kaynaşma, paylaşma, yaklaşma, işbirliği, birleşme

ve bütünleşme sağlanmasında müziğin oynadığı rolleri kapsar. Müziğin kültürel işlevleri, kültürü artırıcı, kültürel özellikleri taşıyıcı ve kuşaktan kuşağa aktarıcı, kültürler arası ilişkileri zenginleştirici müziksel birikim ve etkinlikleri kapsar”

Eğitimin işlevlerinden yola çıkarak CAKA'nın bir eğitim süreci olmasına dayalı olarak işlevleri şu şekilde belirlenebilir:

- *Bireysel işlevler
- *Toplumsal işlevler
- *Kültürel işlevler
- *Eğitimsel işlevler
- *Ekonomik işlevler

CAKA Eğitim Sürecindeki Dersler

- *Bireysel veya Grup Keman Dersi
- *Solfej – Teori Dersi
- *Orkestra / Oda Müziği Dersi
- *Koro

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; CAKA Projesinin öğretim modelinde verilmekte olan teori solfej derslerine yönelik bir tasarımın sunulmasıdır. Bu derslerde yapılan çalışmaların örnek teşkil etmesi umulmaktadır. Çalışma, amatör müzik eğitiminin teori ve solfej ile desteklenmesine yönelik bir model ortaya konulması açısından önemlidir.

YÖNTEM

Araştırma, betimsel yöntemlere dayalı olarak yürütülmüş, kaynak tarama yoluyla veri toplanmıştır. Öte yandan CAKA öğretim sistemi içerisinde oluşturulan bir öğretim programı irdelenmekte ve amatör müzik eğitimcilerine yol göstermesi amacıyla paylaşılmaktadır.

BULGULAR VE YORUM

Afyon CAKA'nın 2018 Ocak itibariyle CAKA öğrencilerine yönelik her hafta Cuma günleri 1 buçuk saat yapmış olduğu "Teori-Solfej ve Müzik Kültürü Eğitimi" içeriği şu şekildedir:

- *Teori
- *Kulak Eğitimi-Dikte
- *Lavignac 1A
- *Haftanın Şarkısı
- *Haftanın Bestecisi
- *Haftanın Çalgısı
- *Haftanın Karikatürü
- *Haftanın Anısı / Hikayesi ya da Fıkrası
- *Müzikte En'ler / İlginç Olaylar

Bu öğretim içeriği öğrenme alanlarıyla ilişkili olarak ele alındığında yapılan çalışmalar şu şekilde ortaya çıkmaktadır.

***Dinleme Söyleme Çalma**

- Lavignac 1 A
- Haftanın Şarkısı

***Müziksel Algı ve Bilgilenme**

- Teori
- Kulak Eğitimi-Dikte

***Müziksel Yaratıcılık**

- Haftanın Karikatürü
- Haftanın Anısı / Hikayesi ya da Fıkrası

***Müzik Kültürü**

- Haftanın Bestecisi
- Haftanın Çalgısı
- Müzikte En'ler / İlginç Olaylar

Afyon CAKA Solfej-Teori Dersinde Yapılan Çalışmalar (Ders İşleyişi)

Afyon CAKA dersleri her hafta Cuma günleri saat 18.00-19.30 arası yapılmaktadır. O gün yapılacak olan dersin planı dersi yapacak öğretmen tarafından önceden hazırlanır ve o gün her öğrenciye dağıtılır. Derse ilk olarak müziksel algı ve bilgilenme öğrenme alanı içerisine dahil olan Teori (temel müzik yazım kuralları, aralıklar...) konularıyla başlanılır. Bu başlangıçtan önce bir önceki haftanın teori konuları da hatırlatılır. Ardından kulak eğitimi (tek ses, iki ses... ezgi ve ritim diktesi) çalışılır.

Dersin vazgeçilmez çalışması olan “sol beşli” çalışması her ders başında, ortasında ve sonunda mutlaka söylenir. “Sol beşli ve Mi üçlü eksen sesi do, Do-Fa-Sol üç temel ses Do oktav. Do-Mi-Sol, Do-Fa-La, Si-Re-Sol-Fa, Mi-Re-Do” Öğrencilerin bu sayede Do majörün temel seslerini ve tam kadansını öğrendikleri düşünülmektedir. Aynı çalışmanın ilerleyen haftalarda Re ve Mi majör örnekleri çalışılmıştır.

Dinleme-söyleme-çalma öğrenme alanı ile ilişkili olarak Lavignac 1 A kitabından solfej okutulmaktadır. Öğrencilere tiz gelen solfejler ezgisiz (konuşur gibi) sadece ritmik nota olarak çalıştırılmaktadır. Ardından haftanın şarkısının solfeji yapılmaktadır. Şarkının solfeji öğrenciler tarafından iyice öğrenildikten sonra sözler söylenilmektedir. Bu şarkılar genelde dostluk ve sevgi temalı şarkılardır.

Müzik Kültürü öğrenme alanında öğrenciler her hafta bir besteci, bir çalgının yanı sıra müzikte en’ler veya ilginç olaylar öğrenmektedirler. Bestecilerin hayatı ve çalgıların tarihçesi (tanımı) öğrencilerin tamamının anlayabileceği şekilde sadeleştirilerek öğrencilere görelilik ilkesi düşünülerek hazırlanmaktadır.

Son olarak da öğrencilerin en sevdiği bölüm haftanın karikatürü, haftanın anısı / hikayesi / fıkrası. Öğrenciler, öğretmenin o gün ki ders için hazırlamış olduğu bu konular dışında kendisi kendi hikayesini veya anısını anlatabilir. Bir sonraki haftaya karikatür çizip getirebilir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1) Öğrenciler müziğin teorik yanını da öğrendikleri için keman çalmaya daha bilinçli yaklaşmaktadırlar.

2) Teorik bilgiler yardımıyla çaldıkları eserleri daha kolay tanımaktadırlar.

3) Çaldıkları eserlerin bestecisi ve stil özellikleri konusunda fikir sahibi olduklarından yorumlama becerileri gelişmektedir.

4) Müziğe ve müziğin teorik yönüne karşı olumlu bir tutum geliştirmekte, günlük yaşamlarında ve okul ortamında karşılaştıkları diğer bilim dallarıyla bağlantı kurmaya başlamaktadırlar.

Düşüncemiz;

Amatör müzik eğitiminde teori ve solfej eğitiminin öğrencilerin fiziksel gelişim ve düzeylerine uygun bir şekilde ve Milli Eğitim Bakanlığının belirlemiş olduğu öğrenme alanları dikkate alınarak verilecek eğitimin daha etkili bir eğitime dönüşmesi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Demirel, Ö. (2011). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özdek, A. (2006). *Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Eğitimi*. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi.
- Say, A. (1993), *Müzik Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005), *Müzik Sözlüğü*, (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Türkmen, E. F. (2017). *Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemleri*, (3.baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Türkmen, U. (2010), “Çocuğun Bireysel Toplumsal ve Kültürel Gelişiminde Amatör Müzik Eğitiminin Yeri Problemleri ve Çözüm Önerileri”, İlköğretim Online, 9 (3).
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*, (3. Basım), Ankara: Evrensel Müzikevi.

Walker, R. (2007). (E Book) *Music Education: Cultural Values, Social Change and Innovation*. Springfield: Charles C Thomas

İnternet Kaynakları

MEB, (6 Eylül 2017) *Müzik Dersi Yönetim Programı pdf*.
http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys dosyalar

MEB, (25 Ağustos 2017) *Müzik Dersi Yönetim Programı pdf*.
https://can.meb.gov.tr/meb_iys dosyalar

EKLER

Ek-1. Afyon CAKA Örnek Solfej-Teori Dersi Planı (Konu Başlıkları)

ÖRNEK BİR DERS

CAKA TEORİ-SOLFEJ-MÜZİK KÜLTÜRÜ

Teori

Temel Müzik Yazım Kurallarının öğretilmesi.

Solfej

Lavignac 1A solfej kitabından solfej okutulması.

Kulak Eğitimi

Dikte yazma - ses algılama - tek ses, iki ses na hecesiyle algılama.

Haftanın Şarkısı

Öğrenci düzeyine uygun sevgi ve dostluk temalı çocuk şarkılarının öğretilmesi.

Haftanın Bestecisi

Johann Sebastian Bach hakkında kısa bilgi verilmesi.

Haftanın Çalgısı

Viyola çalgısı hakkında kısa bilgi verilmesi.

Haftanın Karikatürü

Öğrenci düzeyine uygun müzik temelli karikatür örneklerinden verilmesi.

Müzikte En'ler

En Kalabalık Müzik Topluluğu hakkında kısa bilgi verilmesi.

Haftanın Fıkrası

Öğrenci düzeyine uygun müzik temelli fıkra örneklerinden verilmesi.

Haftanın Anısı

Öğrenci düzeyine uygun müzik temelli anı-yaşanmış hikaye örneklerinden verilmesi.

Ek-2. Öğrenciler Cihat Aşkın ile Birlikte Ders Yaparken

